

MENNO ONNES RUIMT AFVAL OP

'We moeten zuinig zijn op onze mooie wereld'

In Nederland staan steeds meer mensen op die de groeiende rommel en troep op straat niet meer kunnen aanzien en besluiten zelf actie te ondernemen. We spraken één van hen: Menno Onnes uit Harlingen (63). Hij ruimt al zes jaar aangespoeld plastic op langs de Waddenzee.

Den donker figuurtje scharrelt over een groen uitgeslagen landtong langs de Waddenzee. De rug gekromd, blik op de grond, de kraag van zijn schippersjas hoog opgezet. In zijn hand wappert een blauwe vuilniszak en een roze leeggelopen ballon. Fel tekenen de kleuren zich af tegen de grijze winterlucht. Bedaard kabbelt het water naar de witte krans van schuim onderaan de dijk. Elke week ruimt Menno Onnes afval op aan de Waddenzeekant van de Afsluitdijk, bij Kornwerderzand. In nog geen vijf minuten heeft hij al een ballon, een lichtrode huls uit een jachtgeweer, een frisdrankfles en een stuk nylon touw te pakken. Boven hem razen auto's voorbij op de Afsluitdijk, bonkend over de betonnen brugdelen. Onverstoorbaar, met gebogen hoofd, speurt Menno de glibberige zeewering af naar spul dat er niet thuishoort.

RUST, LEEGTE EN ROTZOOI...

Hoe anders is het als hij zeilt. Zijn blik op de einder, op de luchten, de betonning of het water. Juist die liefde voor zeilen, voor de zee, voor juten en dwalen langs de vloedlijn zette hem ertoe aan te gaan opruimen. "Kornwerderzand is mijn lievelingsplek. Daar leg ik graag mijn zeilboot aan. Het is een niemandsland. Ik hou van de rust, de leegte. Maar steeds vaker viel me op dat er zo veel rotzooi lag. Niet alleen in het water, ook op de dijk en in de struiken, waar het uiteindelijk naartoe waaide. Vooral 's winters, na stormachtig weer, was het niet om aan te zien."

STEEDS WEER NIEUWE TROEP

Zes jaar geleden besloot Menno, die werkzaam is als scheepstimmerman, zelf actie te ondernemen. "Ik verzamelde alle rommel in een grote

witte zak, die hier ook aanspoelde. Die liet ik stevig dichtgeknoopt achter. Op een gegeven moment, toen het best goed opgeruimd was, zag ik hem ineens niet meer staan. Pas veel later kwam ik erachter dat Rijkswaterstaat de zakken afval door een aannemer liet weghalen. Dat is vervolgens zo gebeven." Elke keer als Menno op zijn bakfietsbrommer vanuit zijn woonplaats Harlingen naar de dijk rijdt, vindt hij weer nieuwe aangespoelde rotzooi. "Frisdrankflesjes, tandenborstels, aanstekers, pennen, ballonnen. Het moeilijkst te verwijderen zijn de stukjes plastic die tussen de steentjes gaan zitten. Mijn vrouw, die later ook is gaan meehelpen, is soms met een pincet bezig om ze er tussenuit te krijgen. Haast onbegonnen werk. Verder spoelt ook veel aan van grote schepen: viskratten, kunststof touw, verpakkingen en zelfs melkpakken uit China. Dat afval kan jaren op zee blijven zwerven." Zo vindt Menno nog steeds plastic treintjes of verpakkingen van Ikea, die van containerschip MSC Zoe waren afgevallen. Dit schip verloor vorig jaar honderden containers. "Ik hielp op Terschelling met opruimen. De grote stukken kun je weghalen, maar die plastic korrels zijn een groot probleem."

HET BEWAREN WAARD

Soms vindt hij iets wat hij het bewaren waard vindt. "Thuis heb ik inmiddels een minijuttersmuseum", lacht hij. "Zo heb ik een boei uit Curaçao en een bord uit Engeland dat waarschuwt voor hoog water. Maar ook scheepsonderdelen, naamborden en mooi gevormd wrakhout. Jutten zit me in het bloed. Als kleine jongen struinde ik altijd al langs de vloedlijn, op zoek naar bruikbare spullen. Mijn opa en vader deden het ook. Het is een mooie bijkomstigheid van het opruimen."

STORMVASTE AFVALBAK

De komende jaren wordt er gewerkt aan de versterking van de Afsluitdijk en is de 'opruimplek'

RAMP MET CONTAINERSCHIP MSC ZOE

Het containerschip Zoe verloor op 2 januari 2019 tijdens een zware storm 342 containers ten noorden van de Wadden. Een deel van de containers spoelde aan op de Waddeneilanden. In de weken erna kwamen veel vrijwillige en militaire opruimacties op gang. De lading bleek voor een groot deel te bestaan uit kunststofgranulaat, plastic korrels die moeilijk zijn op te ruimen. Nog altijd liggen er honderdduizenden kilo's lading op de bodem van de zee en op de kust. Tijdens de storm vorige week verloor weer een schip een aantal containers op de Waddenroute. Minister Van Nieuwenhuizen moet van de Tweede Kamer nu vaart maken met de afsluiting van die gevaarlijke route.

van Menno één grote bouwput. "Voorlopig kan ik er niet terecht, dus maak ik op andere plekken schoon, bijvoorbeeld bij de pier in Harlingen." Hij is bovendien hard aan het lobbyen voor zijn idee om een stormvaste afvalbak te plaatsen. "Bij de strekdijk is een vismigratierivier gepland die aan de Waddenzeekant de Afsluitdijk tegenkomt. Omdat het bijna altijd westenwind is, wordt al het afval precies in die hoek gedrukt. Je zou het daar kunnen opvangen in een bak met een schuine helling, zodat het niet terugspoelt naar zee." Menno heeft al een schets van de bak gemaakt. Binnenkort gaat hij er weer over in gesprek met de provincie en Rijkswaterstaat. "Ik kom steeds een stapje verder. Het idee moet nog verder ontwikkeld worden, maar ik hoop dat het werkelijkheid wordt."

NIET OPGEVEN

Hij peutert weer een stukje touw tussen de stenen vandaan. Het is weleens om moedeloos te worden, want de rommel blijft nooit weg. En toch, opgeven doet hij niet. "Dit gaat me aan het hart. De wereld is zo mooi. Op deze manier maken we er een puinhoop van. Ik vind dat we wel wat meer moeite mogen doen om moeder aarde voor het nageslacht te bewaren." ■

De rommel blijft nooit lang weg...

